

Familien Olsen har ejet
Kongestensgården i 217 år

Måske bliver vi de sidste

DANMARKS
SLÆGTSGÅRDE

Der findes cirka 1.000
slægtsgårde i Danmark,
og hvis du er interesseret
i at læse mere om dem,
kan du gøre det her:
slægtsgaardsforeningen.dk

Der er den skønneste udsigt over Kattegat fra
Kongestensgårdens marker. Fra venstre er det Ulrik,
Joanna, Henriette, Oscar, Rasmus, Lis og Lars.

På spidsen af Røsnæs har der siddet en Olsen for bordenden på Kongestensgården siden år 1800. Men Ulrik Olsen, der er syvende generation, har et afslappet forhold til, om han bliver den sidste, der ejer gården personligt.

■ Indimellem finder de en sut ude på Kongestensgårdens marker, og så plejer det at hedde sig, at det må være én, Ulrik har tabt den dag, han lærte at køre traktor.

For Ulrik, syvende generation af Olsen'er på Kongestensgården, kunne end ikke nå koblingen, da hans far, Lars Olsen, lod ham styre traktoren, når der skulle samles sten op ude på markerne. Ja, Ulrik har velsagtens kun været 5-6 år.

– Gudskelov vidste jeg ikke noget om det dengang, siger Lis, Ulriks mor, og ryster på hovedet af sønnikes alt for tidlige debut som landarbejder.

Men siden da har hun vænnet sig til, at hendes ældste og eneste søn altid står forrest, når der skal køres store mejetærskere eller indføres ny teknik i grisestien i det landbrug, som familien driver med stor livsappetit på spidsen af Røsnæs.

Kongestensgården har været i familien Olsens eje i over 200 år. Hans Olsen købte gården i 1800, og siden fulgte søn efter søn: Ole, Jens, Sophus, Jens, Lars og senere i år overtager Ulrik slægtsgården.

– Det er ikke noget, man tænker over i hverdagen, men det er da sjovt, at vi har haft den så mange år, siger Ulrik, 36 år.

Nedslidt gård

Det kunne også nemt være endt helt anderledes. For da Lars overtog Kongestensgården i 1984, var den kørt meget ned. Hans far led af Alzheimer, og selv om Lars og hans bror hjalp det, de kunne, var gården ikke meget bevendt, da Lars og Lis tog over.

– Vi burde nok have jævnet det hele, siger Lis tørt, blandt andet

med tanke på, at hovedhuset ligger i læ af staldene, for sådan gjorde man i tidernes morgen i respekt for nordvestenvindens styrke.

I dag ville man have foretrukket, at staldene ikke tog den helt fantastiske udsigt over Kattegats autostrada – her fra toppen af Røsnæs defilerer den ene færge efter den anden forbi på vej mellem Sjællands Odde og Østjylland.

– Da vi købte gården af mine forældre, var renten oppe på 14-15 procent, og der var intet andet at starte på end den sandede jord. Vi var dødsdømt af folk på egen, husker Lars.

Det var jo helt godnat, at han sagde sit gode velbetalte job som procesoperatør på Novo op og startede med en besætning

Ulrik var tidligt interesseret i maskinerne og er i dag som sin far landbrugsuddannet.

Lis styrer regnskaberne, og hun påstår, at Ulrik siger: "Der er vist en anden på linjen," når hun giver ham besked, han ikke vil høre.

af SPF-grise, særligt sygdoms-fri grise, der var det nyeste nye dengang – ja, folk vidste næsten ikke, hvilken beslutning der var den værste.

– Men vi havde selv troen på det, og vi smøgede ærmerne op, siger Lars.

Med faglig støtte fra landbrugskonsulenter, med koldt blod i årene i perioder, hvor ingenting gik efter bogen, og med håndlag og snusornuft blev alle spådomme efterhånden gjort til skamme. Det ligger ikke til familien Olsen at prale, men faktisk er familiens arbejde med avl og opformering i dag så velrenommeret, at folk kommer rejsende fra hele verden for at opkøbe avlsdyr, og det er sæd fra deres Duroc-grise, der bruges overalt i landet.

– Vores grise er 20-40 år længere fremme i udvikling end for eksempel kinesernes, siger Lars. Han er ikke typen, der sidder og dvæler længe ved fortiden, men han kan sagtens se det tankevækkende i, at hans far nussede om 20 moderdyr, mens han og Ulrik i dag skal have et dusin ansatte til at passe de 1.000-1.200 søer.

Alt foregår heller ikke mere kun på Kongestensgården. For i 2007 købte familien Olsen Lykensgård Avlscenter, der ligger 12 km fra Kongestensgården, og her har Ulrik slået sine folder siden.

– Muligheden opstod på det

helt rigtige tidspunkt, så Ulrik ikke kom til at gå hjemme i skyggen af mig, siger Lars.

De to gårde drives sammen, og sammen med en tredje landmand har de desuden etableret maskinstationen Agrovest. I år overtager Ulrik begge gårde, og Lars skal til at være ansat – af sin søn.

– Ja, nu skal han til at bestille noget, siger Ulrik, og far og søn griner indforstået til hinanden. For ingen af dem er gode til at lave ingenting, og selv om Lars er fyldt 59, har han ingen planer om pension.

– Far er meget omstillingsparat, og han er næsten altid med på at prøve noget nyt, siger Ulrik, der selv er uddannet agrarøkonom.

Siden august i år er jorderne blevet drevet økologisk, og det har været en stor beslutning, som har været længe undervejs. Hverken far eller søn gør en hemmelighed ud af, at beslutningen er truffet mere med pengepungen end med hjertet – de gruer blandt andet for at skulle vænne sig til at se marker, der er plettet af ukrudt. Men de ved også fra andre landmænd, der har lagt produktionen om, at man helt automatisk bliver økolog med hjertet med tiden. Med 1.250 hektar under plov driver de tre landmænd tilsammen et af Danmarks største økologiske landbrug.

Tre generationer på Kongestensgården: Ulrik, Joanna og Lars.

12-årige Rasmus er i år flyttet fra Østjylland til Røsnæs – og har i den grad taget Ulrik og hans forældre til sig.

Om der kommer en ottende generation på Kongestensgården, er et meget åbent spørgsmål.

– Jeg tror, at vi er ved at vokse fra de tider, hvor landbrug er personejede. Hvis jeg bliver ved med at udvikle på landbruget, vil det blive svært for én mand at eje det, og det bliver nok nærmere et firma med en professionel bestyrelse, der overtager, forudser Ulrik.

Varm velkomst

Hans datter, Joanna, er lige startet i skole, og hun har indtil videre ikke arvet spor af sin fars interesse for at drøne rundt på en rød Massey Ferguson.

– Min kæreste, Henriette, har to drenge på 6 og 12 år, og man ved jo aldrig, hvad de to vil, siger Ulrik, der ligesom resten af familien har et afslappet forhold til, om Kongestensgården bliver ved med at være en slægtsgård.

– Man skal kun gå ind i et landbrug som dette her, hvis man virkelig ønsker det. For det er en speciel livsstil. Når vi har ferie,

er vi nødt til at rejse væk. Går vi og slapper af i haven, er det jo alligevel os, der bliver ringet til, hvis der er noget, der er brudt sammen, forklarer Lis.

Hun styrer familiens regnskaber, og i høsttiden leverer hun maden til de mange ekstra og hårdtprøvede medarbejdere, som knokler i timevis.

Henriette Ergemann er den eneste, der har sit arbejde uden for landbruget – hun sælger shampoo – men hun nyder omplantningen fra Østjylland til Vestsjælland.

Hun og Ulrik traf hinanden på Skanderborg-festivalen i fjor, og her i sommer flyttede hun og drengene ind på gården.

– Da jeg mødte Ulrik, anede jeg ikke engang, hvor Røsnæs lå, griner Henriette. Hun har kun en lille familie, og hun er mere end lykkelig for at være budt så varmt velkommen hos familien Olsen.

– Allerede til jul stod der billeder af Rasmus og Oscar på skænkken hos Lis og Lars sammen med deres øvrige børnebørn. Og her forleden spurgte Rasmus mig, om jeg troede, at han måtte kalde Lis og Lars for farmor og farmor, siger Henriette.

– Jamen han har lige spurgt mig ude i køkkenet for et øjeblik siden, siger Lis og ser lidt stolt ud.

Svaret faldt da også prompte: – Ja, det må du da i hvert fald! □

Af Helle Lyngbo
Foto: Jacob Ljørring og privat

helle.lyngbo@familiejournal.dk